

УДК 81'24'276.6:331.102.24

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Новіченко Є. О.

Науковий керівник – доц. Сабурова О. С.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ІКІ,

м. Харків, Україна

тел. +38(096) 552-30-10

Language is one of the indicators of human intellectual development. The way she speaks or writes indicates her spiritual development. Mastery of a cultural language is an important skill for the entire society, as well as a kind of indicator of professional suitability for people of various professions: diplomats, lawyers, politicians, teachers of schools and universities, radio and television workers, journalists, managers, etc. The culture of speech is important for everyone who, by nature of their activity, is connected with people, organizes and directs their work, teaches, educates, conducts business negotiations, and provides various services to people.

Сучасне суспільство не може існувати без мови – найважливішого засобу спілкування, засобу вираження думок та передачі досвіду сучасникам і нащадкам. Важливою складовою загальної культури людини є мова. Тільки той, хто засвоює мовну культуру в усій її сукупності й багатогранності, здатен стати творцем мовних цінностей і найповніше реалізувати себе як особистість у будь-якій галузі суспільної діяльності.

Державною мовою України є українська мова, але більша частина суспільства спілкується іншою – російською мовою. Наприкінці 2021 року кількість російськомовних українців становила 26%, але з початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України цей показник зменшився до 18% [1].

16 липня 2022 року набув чинності закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Основною метою Закону є забезпечення пріоритетності української мови у різноманітних сферах суспільного життя. Але Закон передбачає застосування інших мов поруч з українською та ніяк не втручається в приватне спілкування [2].

Цей закон не розповсюджується на мову спілкування між, наприклад, роботодавцем та претендентом на роботу в професійній сфері. Тому деякі компанії можуть відмовити у працевлаштуванні, якщо вони надають перевагу іншій (російській) мові. Наразі українці можуть стикнутися з проблемою працевлаштування, наприклад:

1. Програміста не взяли на роботу, бо він розмовляє українською [3];
2. Київська фірма відмовилася співпрацювати з журналісткою, бо та спілкується виключно українською та англійською [4];
3. У Києві ІТ-компанія Andersen відмовила здобувачеві в співбесіді, бо він спілкується українською мовою [5].

На жаль, на сьогодні ми спостерігаємо досить низький рівень володіння українською мовою серед різних компаній та бізнесів. Однією з причин є незнання державної мови. Щоб вивчити українську мову необхідно дотримуватися основних порад:

1. «Оточити себе» українською: налаштувати українську мову в гаджетах, дивитися україномовне телебачення та YouTube канали;
2. Розширювати свій лексичний запас;
3. Читати книги українською;
4. Перейти на українську в соціальних мережах;
5. Спілкуйтеся з носіями української.

Високий рівень мовної культури – невід’ємна риса культурної людини. Удосконалювати свою промову – завдання кожного з нас. Оволодіння мистецтвом спілкування необхідно для кожної людини незалежно від того, яким видом діяльності він займається або буде займатися, так як від рівня і якості його спілкування залежать успіхи в особистому, виробничій і суспільній сферах життя. Від початку війни більшість суспільства почало використовувати українську мову, але відсутність необхідних знань спричинює низьку проблем, як було розглянуто вище, – працевлаштування. Обов’язком кожного громадянина є знання державної мови та використання у професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. The Village. Кількість російськомовних в Україні зменшилася на 8% з початку року – опитування (2022, 25 березня) <https://www.the-village.com.ua/village/city/city-news/324659-kilkist-rosiyskomovnih-v-ukrayini-zmenshilasya-na-8-z-pochatku-roku-opituvannya#:~:text=76%25%20українців%20вважають%20українську%20мову,цей%20показник%20був%2042%25>
2. HelpCrunch. Закон про українську мову та його вплив на бізнес: все, що потрібно знати (2022, 19 березня) <https://helpcrunch.com/blog/uk/zakon-pro-movu/>
3. СтопКор. Програміста не взяли на роботу, бо він розмовляє українською (2021, 21 жовтня) <https://www.stopcor.org/ukr/section-suspilstvo/news-programista-ne-vzvali-na-robotu-bo-vin-rozmovlyae-ukrainskoyu-21-10-2021.html>
4. Перший український інформаційний. Не знаєш російської – на роботу не беруть: подробиці чергового мовного скандалу в Києві <https://www.5.ua/kyiv/ne-znaesh-rosiiskoi-na-robotu-ne-berut-podrobvtsi-cherhovoho-movnoho-skandalu-v-kyievi-297369.html>
5. РБК-Україна. У Києві топ-компанія не бере на роботу україномовних співробітників і хвалиться перемогами в РФ <https://www.rbc.ua/ukr/styler/kieve-top-kompaniya-beret-rabotu-ukrainovazychnyh-1642491362.html>